

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Alle bladene er revet ud af dagbogen for 1959, og vor lille gut afspejler al vor ængstelige forventning til 1960.

ESKILDSEN & SØN

Nr. Farimagsgade 61
København K.

DAMECA

Skalbakken 8
København - Vanløse

BARDRAM INGENIØRFIRMA

Rådmandsgade 51
København

FREDERIK HERTZ

St. Kongensgade 45
København K.

H. J. SIMONSEN & CO. INTERNATIONAL SPEDITION

St. Kongensgade 63 A
København K.

KNUD E. HANSEN INGENIØR, CAND. POLYT. M. ING. F.

Bredgade 75 - København K.

KAMMERATERNES HJÆLPEFOND

Stiftet 1945

PROTEKTOR: HS. KGL. HØJHED PRINS AXEL

Fondens kontor: St. Kannikestræde 10, Kbh. K.

(kontortid: 10—15, undtagen lørdag).

Telf.: Om dagen Minerva 1336, om aftenen Ordrup 5075 — Postkonto 780.

Medlemmer: Iflg. fundatsens § 4 kan som medlemmer af fonden kun optages danske statsborgere, der grundet aktiv indsats i frihedskampen i besættelsestiden har været indsat i danske eller tyske fængsler eller i danske eller tyske fange- eller koncentrationslejre. Danske sydslesvigere, der ikke har dansk indfødsret, men iøvrigt opfylder betingelserne, kan også optages, ligesom personer med norsk indfødsret, der har været biddende i Danmark og har øvet aktiv indsats i frihedskampen, også kan optages som medlemmer.

Formål: Iflg. fundatsens § 14 skal de midler, fonden har til rådighed til uddeling, fortrinsvis komme deporterede, sekundært alle de, der som følge af deltagelse i frihedskampen har været arresteret og interneret, til gode tilligemed disse sidstes efterladte. Kammeratskabshjælpen ydes til: 1) Kammerater, hvis helbred på grund af frihedskampen har lidt sådan skade, at de ikke økonomisk er i stand til at give deres børn den uddannelse, som de ellers ville have fået. 2) Børn efter faldne kammerater. — Beløbet skal fortrinsvis anvendes til at give børnene en uddannelse som den, deres fader ville have givet dem, hvis han var forblevet i live. 3) Tilskud til særlige formål udover de ovenfor under 2) nævnte til kammeraternes enker og børn. 4) Tilskud navnlig som hjælp til studieophold, rekreationsophold her i landet eller i de andre nordiske lande — og andre lignende øjemed.

Forretningsudvalget:

Formand: Konsul, advokat Kaj V. Dahl, Vitus Berings Plads 1, Horsens.
Næstformand: Oberst Fl. B. Larsen, Kasernen, Fredericia.

Kasserer: Statsaut. revisor H. C. Steen Hansen, St. Kannikestræde 10, Kbh.
Leder af fondens kontor: Arkitekt H. Kornbeck, Ordrup Jagtvej 137, Charlottenlund. Ordrup 5075.

Sekretær: Overlærer Johs. Fosmark, Slagelsegade 9, 2., København Ø.

Den øvrige bestyrelse:

Pastor Aage E. Damtoft, Vesterbro 76, Aalborg.

Bankfuldmægtig Olav Holst, Søgårdsvej 26 A, Gentofte.

Seminariektor, cand. mag. Paul Holt, Århus.

Landsretssagfører Otto Jespersen, Store Torv 16, Århus.

Arkitekt P. A. Johansen, Bernstorffs-lunds allé 80, Charlottenlund.

Oberst K. Kjeldsen, Odense.

Tandteknikermester Leo Kæraa, Banegårdspladsen, Århus.

Bibliotekar O. Leth, Johnstrupsvej 8, Sorø.

Aut. vand- og gasmester Johs. Loft, de Mezasvej 18, Århus.

Førstelærer P. E. Mahler, Nr. Søby, Fyn.

Læge Børge Næsted, Læssøegade 141, Odense.

Boghandler Otto W. Olesen, Rådhusstræde 2, Randers.

Kontorchef O. Olesen, Grønnegade 18 A, Herning.

Landsretssagfører H. Rambusch, Kongensgade 49, Esbjerg.

Pastor Poul Riis, Rosenvængets Sideallé 5, København Ø.

Dommer K. Thestrup, M. F., Herning.

BLADET PIGTRAAD

Organ for og udgivet af Kammeraternes Hjælpefond. Udkommer med 12 numre årligt. Abonnement 15 kr. pr. år. (Girokonto 780 kan benyttes ved bestilling af abonnement).

SEKRETARIAT

Ekspedition, abonnements- og annonceafdeling: St. Kannikestræde 10, København K. (kontortid 10-15).

Minerva 1336.

Kontoret har lukket om lørdagen.

REDAKTION

Ansvarshavende redaktør: Overlærer Johs. Fosmark. (Medlem af Dansk Fagpresseforening), Slagelsegade 9, 2. København Ø. Telefon: Øbro 8537 (træffes bedst 17,30-18,30).

FORRETNINGSFØRER FOR BLADET

Arkitekt Henning Kornbeck, Ordrup Jagtvej 137, Charlottenlund.
Telefon: Ordrup 5075.

TRYKKERI

A/S Folketidendes Bogtrykkeri,
Ringsted.

INDHOLD:

	Side
Aftalen til ratifikation i folketinget	3
Far, hvor kører bilerne hen?	7
Sylvia Salvesen fylder 70	11
Hilsen til Pigtraad i 15 år	13
Hvilken vej vil Tyskland gå?	15
Dagbogsblade	17
Hilsen fra Norge	19
Gestapofangerne	19

Erstatningsoverenskomsten til ratifikation i folketinget

Fredag den 13. januar fremsatte udenrigsministeren i folketinget forslag til folketingsbeslutning om Vesttysklands erstatninger til danske statsborgere, der har været ramt af nationalsocialistisk forfølgelse.

Dokumentet har følgende ordlyd:

OVERENSKOMST MELLE KONGERIGET DANMARK OG FORBUNDSREPUBLIKKEN TYSKLAND

om ydelser til fordel for danske statsborgere, der har været ramt af nationalsocialistiske forfølgelsesforanstaltninger.

Kongeriget Danmark og Forbundsrepublikken Tyskland er kommet overens om følgende:

Artikel I

(1) Forbundsrepublikken Tyskland betaler til Kongeriget Danmark seksten millioner tyske mark til fordel for danske statsborgere, der på grund af race, tro eller verdensanskuelse har været ramt af nationalsocialistiske forfølgelsesforanstaltninger og som følge af disse foranstaltninger har været udsat for indgreb i deres frihed eller har lidt skade på helbred, samt til fordel for efterladte efter de på grund af sådanne forfølgelsesforanstaltninger omkomne personer.

(2) Fordelingen af beløbet er helt overladt til den kongelige danske regerings skøn.

Artikel II

Forbundsrepublikken Tyskland stiller ovennævnte beløb til Kongeriget Danmarks rådighed i tre rater, således at første rate til et beløb af seks millioner tyske mark forfalder senest en måned efter denne overenskomsts ikrafttræden, og restbeløbet i to rater på hver fem millioner tyske mark senest henholdsvis 1. maj 1960 og 1. maj 1961.

Artikel III

Med den i artikel I omhandlede betaling er alle af nærværende overenskomst omfattende spørgsmål i forholdet mellem Kongeriget Danmark og Forbundsrepublikken Tyskland endeligt afgjort, dog uden præjudicerende virkning for eventuelle lovhjemlede krav fra danske statsborgere.

Artikel IV

(1) Nærværende overenskomst skal ratificeres; ratifikationsinstrumenterne skal snarest muligt udveksles i Bonn.

(2) Nærværende overenskomst træder i kraft dagen efter udvekslingen af ratifikationsinstrumenterne.

UDFÆRDIGET i København den 24. august 1959 i to originale eksemplarer på dansk og tysk, idet begge tekster har samme gyldighed.

For

Kongeriget Danmark
sign. **J. O. Krag.**

For

Forbundsrepublikken Tyskland
sign. **Berger.**

Korrespondancen på højeste plan.

Forslaget ledsages af en korrespondance mellem de danske og tyske myndigheder.

I bemærkninger til forslaget rides sagens rent historiske forløb op. Vi anfører punkt 6. Under forberedende dansk-tyske drøftelser i Bonn i marts 1959, hvori fra dansk side deltog en embedsmand fra socialministeriet, blev der overgivet de tyske forhandlere oversigter over de personer, som efter dansk opfattelse burde komme i betragtning som erstatningsberettigede. Oversigterne, der var udarbejdet i samråd mellem udenrigsministeriet,

KONSERVES

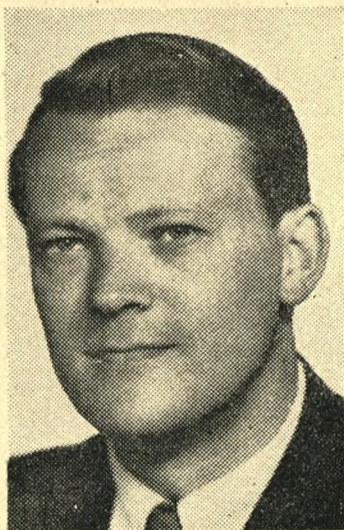
Peter Jensen A/S

OST EN GROS

Frederiksholms Havnevej 12

København SV.

Udenrigsminister Jens Otto Krag havde formuleret fremlæggelsen.

socialministeriet samt Fællesudvalget for Danmarks tidligere politiske fanger, omfattede samtlige de under besættelsen i tyske fængsler og lejre i Danmark internerede og til tyske fængsler og koncentrationslejre i Tyskland deporterede personer samt de personer, som havde været underkastet tortur eller mishandling, eller som var omkommet ved terrormord, m. fl.

For tysk side stod man fast på, at der efter den tyske regerings opfattelse og i overensstemmelse med de i den tyske note af 8. december 1958 angivne principper og kriterier alene kunne være tale om at yde erstatning til de deporterede danske statsborgere af jødisk afstamning samt til de danske, der havde været underkastet frihedsberøvelse i anledning af bistand ved sådanne personers flugt til Sverige. Herudover var man beredt til at yde godtgørelse til særligt hårdt ramte (såkaldte „Härtefälle“). En erstatning baseret på disse principper og udregnet på grundlag af den tyske erstatningslovgivnings takster ville efter tysk opfattelse beløbe sig til ca. 8 mill. DM, hvorfor de tyske forhandlere fremsatte et erstatningstilbud på dette beløb.

Under punkt 7 anføres: Det tyske tilbud blev drøftet mellem de interesserede danske myndigheder på den ene side og repræsentanter for Fællesudvalget for Danmarks tidligere politiske fanger samt Mosaik Trossamfund på den anden side. Der var enighed om, at der ikke burde tages endelig stilling til tilbuddet, før re-

sultatet af andre igangværende erstatningsforhandlinger mellem Tyskland og visse andre stater, først og fremmest Norge, forelå.

I bemærkninger til overenskomstens tekst hedder det bl. a.:

Afgørelsen er endelig, men –

Ifølge art. III er alle af overenskomsten omfattede spørgsmål i forholdet mellem Danmark og Forbundsrepublikken Tyskland endelig afgjort med betalingen af globalerstatningsbeløbet, uden at danske statsborgere dog herved udelukkes fra over for Tyskland at fremsætte krav i henhold til den tyske erstatningslovgivning. Under henvisning til art. III forpligter den danske regering sig i en tilhørende brevveksling til ikke i fremtiden at ville henvende sig til den tyske regering med krav om regulering af yderligere spørgsmål, der hidrører fra nationalsocialistiske forfølgelsesforanstaltninger under krigen og besættelsen, men regeringen har dog forbeholdt sig adgang til i forbindelse med den ved London-overenskomsten art. V, stk. 2 forudsætte endelige ordning af Tysklands krigsgæld at fremsætte krav mod Tyskland om regulering af yderligere fordringer af den pågældende art.

Den skriftlige fremsættelse skete ved minister Bertel Dahlgaard, da udenrigsminister Jens Otto Krag var forhindret.

I redegørelsen omtales hele det arbejde, der flere gange har været omtalt her i bladet.

Ministeren sluttede med at sige:

Jeg skal afslutte denne redegørelse med en almindelig vurdering af overenskomsten.

Man kan – som det også er sket – anlægge forskellige synspunkter ved bedømmelsen af en sådan overenskomst, der ifølge sit indhold vedrører erstatning for ikke-materielle skader. Skader af denne art kan i almindelighed vanskeligt opgøres i kroner og øre, og her, hvor talen er om en såkaldt erstatning for de rædsler, som fangerne i Hitler-Tysklands koncentrationslejre blev udsat for, er opgaven umulig. Ingen nok så stor erstatning vil kunne udviske mindet om menneskelig grusomhed og fornedelse, aldrig kunne genoprette et undergravet helbred og aldrig være i stand til at dulme sorgen og savnet hos dem, der mistede deres kære. Man kunne derfor rejse det spørgsmål, om vi overhovedet burde være gået ind

på at forhandle med Tyskland om en erstatningsordning.

Efter regeringens opfattelse måtte dette spørgsmål besvares bekræftende bl. a. i betragtning af det meget stærke ønske om optagelse af erstatningsforhandlinger, der i de senere år har været fremsat af Fællesudvalget for Danmarks tidligere politiske fanger, der repræsenterer størstedelen af de danske fangeorganisationer.

Der var for regeringen ingen tvivl om, at Danmark i så henseende måtte deltage i de fælles bestræbelser om erstatning, der blev foretaget af de syv andre vesteuropæiske lande, der var i en lignende situation som Danmark.

Som tidligere nævnt har Danmark altid over for Tyskland taget afstand fra den tanke, at erstatningen skulle have karakter af en velgørenhedsforanstaltning, og tværtimod understreget dens pligtmæssige karakter.

Tyskland har vedgået erstatningspligt.

Selve den omstændighed, at den tyske regering har indladt sig i forhandlinger med en række lande om disse spørgsmål, og at den med nogle lande får afsluttet erstatningsoverenskomster, må ses som udtryk for en moralsk forpligtelse til at yde en i hvert fald symbolsk erstatning. Denne opfattelse stemmer iøvrigt også med officielle tyske udtalelser om, at de uhorste forbrydelse, der i det tyske folks navn er begået af nazismen, forpligter til moralsk og materiel erstatning. Nu da overenskomsten foreligger, er der naturligvis ikke tvivl om, at Forbundsrepublikken Tyskland har påtaget sig en egentlig erstatningspligt.

Man har hæftet sig ved, at overenskomsten kun omfatter erstatning til personer, der har været forfulgt som følge af deres race, tro og verdensanskuelse, samt sådanne personers efterladte. Det siges altså ikke udtrykkeligt, at medlemmer af frihedsbevægelsen kan få erstatning. Regeringen mener imidlertid, at det vigtige er, at vi på dansk side er fuldstændig frit stillet ved fordelingen af beløbet. Med hensyn til erstatningsbeløbets størrelse, 16 mill. DM, kan man sige, at dette beløb – eller for den sags skyld et hvilket som helst beløb – ikke kan dække de legemlige og sjælelige lidelser, ofrene for nazismen har udstået. Vi må derfor opfatte erstatningen som en symbolsk

BRDR. JØRGENSEN

Elektromek. etablissement

Hejrevej 39
København NV.**A/S H. A. GRUBERTS SØNNER****WILSON & CO. A/S**
Amaliegade 28 - København K.**A/S DANSK LYSKOPI**
Sølvgade 10 - København K.**A. MICHELSEN**
Kgl. hof juveler**HOLBÆK & CO. A/S**
Finsensvej 39 - København F.**SLAGTERI UDSALGET**
Hedehusene**A/S IKAS ISOLERING**
H. C. Ørstedesvej 28 6, Kbhvn. V.**DERES TØJEKSPERT
WILLADSEN**
Hovedgaden 46 - Lyngby**LYNGBY KUL & KOKS A/S**
Torvet 4 - Telefon 87 48 10**H. MOLDOW A/S**Smørmosevej 4
BAGSVÆRD**HARVEY & CO.**

HAMMERENSGADE 3 - KØBENHAVN K.

HEINRICH EVERT JUNR. EFTF.LINIÆR-ANSTALT, ANKER GOTTFREDSSEN
KOMPAGNISTRÆDE 19, KBH. K., TELEFON C. 4546**KØBENHAVNS
GALVANISERINGS-ANSTALT**
Teglholmegade 15 — København SV.**NORDISK COPYRIGHT BUREAU**
Upsalagade 24 — København Ø.**THOR BØGELUND & GEORG NIELSEN**
Gothersgade 101 — København**A/S DANSK FRØ- OG SILO-SELSKAB**
Nyropsgade 37 — København V.**COMPACTAS**
Kulturvet 7 - København K.**SKIBSSMEDEFØRENINGEN
D. S. OG M. F., AFLD. 5**
Gl. Kongevej 6 - København V.**ERIK MALLING**
International transport & spedition
Chr. IX's Gade 7 - København K.**MALERNES FAGFØRENING**
Stengade 30
København N.**MEJERIET „LYSHØJ“**
Valby**HEDEHUSENE
BRUGSFØRENING****LARSEN & CHRISTIANSEN**
Maskin- & værktøjsfabrik
Øster Voldgade 24 - Kbhvn. K.**ANKER JØRGENSEN**
Tobakshandel
Reerslevvej 7 - Hedehusene**M. GRUE**
Maskinværksted
Hedehusene**MASKINVÆRKSTEDET SPEED**
v/ Anker Olesen
Hedehusene

godtgørelse, men beløbet blev dog heldigvis så stort, at erstatningen for mange også kan få praktisk betydning. Efter de danske myndigheders og de tidligere nævnte fangeorganisationers bestemte opfattelse udgør de 16 mill. DM maksimum af, hvad vi kunne opnå. Dette erstatningsbeløb står endvidere som omtalt i rimeligt forhold til det erstatningsbeløb, som Norge har opnået.

Regeringen er af den opfattelse, at der med den foreliggende overenskomst er tilvejebragt en efter omstændighederne acceptabel løsning af et problem, som hidtil har belastet bestræbelserne for at genoprette et godt forhold mellem Dan-

mark og vort sydlige naboland. Vi må betragte erstatningen, som nu ydes Danmark, som et udtryk for det demokratiske Tysklands vilje til at råde bod på det nationalsocialistiske styres misgerninger, ikke for at disse skal glemmes, thi de kan og bør ikke glemmes, men for at fastslå, at der nu er opstået et andet Tyskland. I det europæiske samarbejdes interesse bør Danmark påskønne den gode vilje."

Idet jeg henviser til de her citerede udtalelser af udenrigsminister Krag, skal jeg hermed anbefale forslaget til velvillig behandling i det høje ting, sluttede minister Dahlggaard.

FAR — HVOR KØRER BILERNE HEN?

Det hænder engang imellem, at en eller anden tilfældig sætning — et tilfældigt spørgsmål — eller måske blot to ord i sammenhæng — leder ens tanker hen på noget, der tidligere er sagt — en verslinie eller blot en hændelse, der er passeret — måske for mange år siden.

Således gik det mig, da jeg forleden dag besøgte en skadelidt kammerat, der sammen med sin kone skal deltage i en af sommerens ferierejser. — Vedstående morsomme danmarkskort — med de indtegnede biler lå udbredt på spisebordet, medens vi talte om turens forløb.

(Se kortet side 9).

SØNNEN i huset — en 8 års dreng, der hed Otto, var meget interesseret i danmarkskortet. Han

talte, hvor mange biler, der var anbragt i Jylland, på Fyn og på Sjælland, og hans fantasi tumlede åbenbart med problemerne.

Pludselig stillede han følgende spørgsmål:

Far, hvor kører bilerne hen?

Jeg tror, at både min kammerat og jeg — i samme sekund — mindedes den samme verslinie: „Far, hvor flyver svanerne hen?“ . . . og så fortalte faderen følgende „historie“ for Otto:

„ — Jo, ser du, Otto — når det nu bliver sommer igen, så vil mor og far pakke en stor kuffert med tøj, således at vi har nok til mange, mange dage, og så sætter vi os ind i en flot luksusbil — netop een af dem, du ser på den tegning dér — og så kører vi langt, langt bort til

fremmede lande, hvor de taler sprog, som du slet ikke forstår.

Vi skal køre i 3 hele dage — ad vældige automobilveje — over brede floder og gennem lange tunneller, og så når vi ned til Alperne — nogle vældige bjerge, der er så høje, at sneen aldrig smelter på toppen af dem. Vi skal køre helt oppe i bjergene — og langt, langt under os driver skyerne af sted.

Vi skal se vældige vandfald, køre med svævebane helt op i bjergene, og 6 gange skal vi passerer landegrænser på turen.

Og så skal vi besøge en af verdens mærkeligste byer: Venezia. Der findes slet ingen biler, vogne eller cykler i byen, for der findes ingen rigtige gader. Hele byen er bygget på pæle ude i vandet og er forbundet med flere hundrede små kanaler med en masse broer, og trafikken besørges af motorbåde og gondoler. Næsten hele byen er bygget af marmor for flere hundrede år siden.

Vi skal også besøge Garda-søen — en af Italiens smukkeste søer — omgivet af blå bjerge. Søen er over 500 m dyb, derfor er vandet så blåt“.

. . . Nu må Otto bryde ind i samtalen: „Ih, far, hvor er det spændende, men — det er da kun et eventyr, ikke? — Det er da slet ikke virkelighed?“

Otto kunne slet ikke forstå, at fars fortælling var rigtig. Glosen „ferierejse“ havde der vel ikke været megen brug for, så længe Otto havde levet.

Far nikkede smilende til Otto og sagde: „Du har ret, Otto, det er et eventyr — men det er også virkelighed!“

. . . Ja, det var altså den lille oplevelse, jeg gerne ville lade gå videre til bladets læsere.

H. KORNBECK.

**DANSK ENGELSK
LAKRITS FABRIK A/S**
Glostrup

ROSKILDE BOGTRYKKERI

W. MANNICHES EFTF.
Tobaksfabrik
Roskilde

FARVEKÆLDEREN
Grønnegade 18 - Roskilde

HARRY BRUEL
Tømremester
Clermontgade 18-20 - Roskilde

H. P. NIELSEN
Isenkram
Roskilde

**FRUE SOGNS
BRUGSFORENING**
Roskilde

HERLUF STÆHR
Brogade 7 - Køge

K. SCHEFFMANN
Mønsterbageriet
Køge

E. HJELM-HANSEN
Møbelforretning
Nørregade 32 - Køge

SKOTØJS-MAGASINET
Oluf Hansen
Store-Heddinge

**AKTIESELSKABET
MØENS TØMMERHANDEL**
Stege

A/S HEDEHUS-TEGLVÆRKET

HEDEHUSENE

**LILLE SKENSVED & OMEGNS
FODERSTOFFORENING**

SPAREKASSEN FOR STOREHEDINGE OG OMEGN

**SPARE- OG LAANEKASSEN
FOR FREDERIKSSUND OG OMEGN**

HARBOES BRYGGERI A/S
SKÆLSKØR

BANKEN FOR SLAGELSE OG OMEGN
AKTIESELSKAB

HAVDRUP BRUGSFORENING

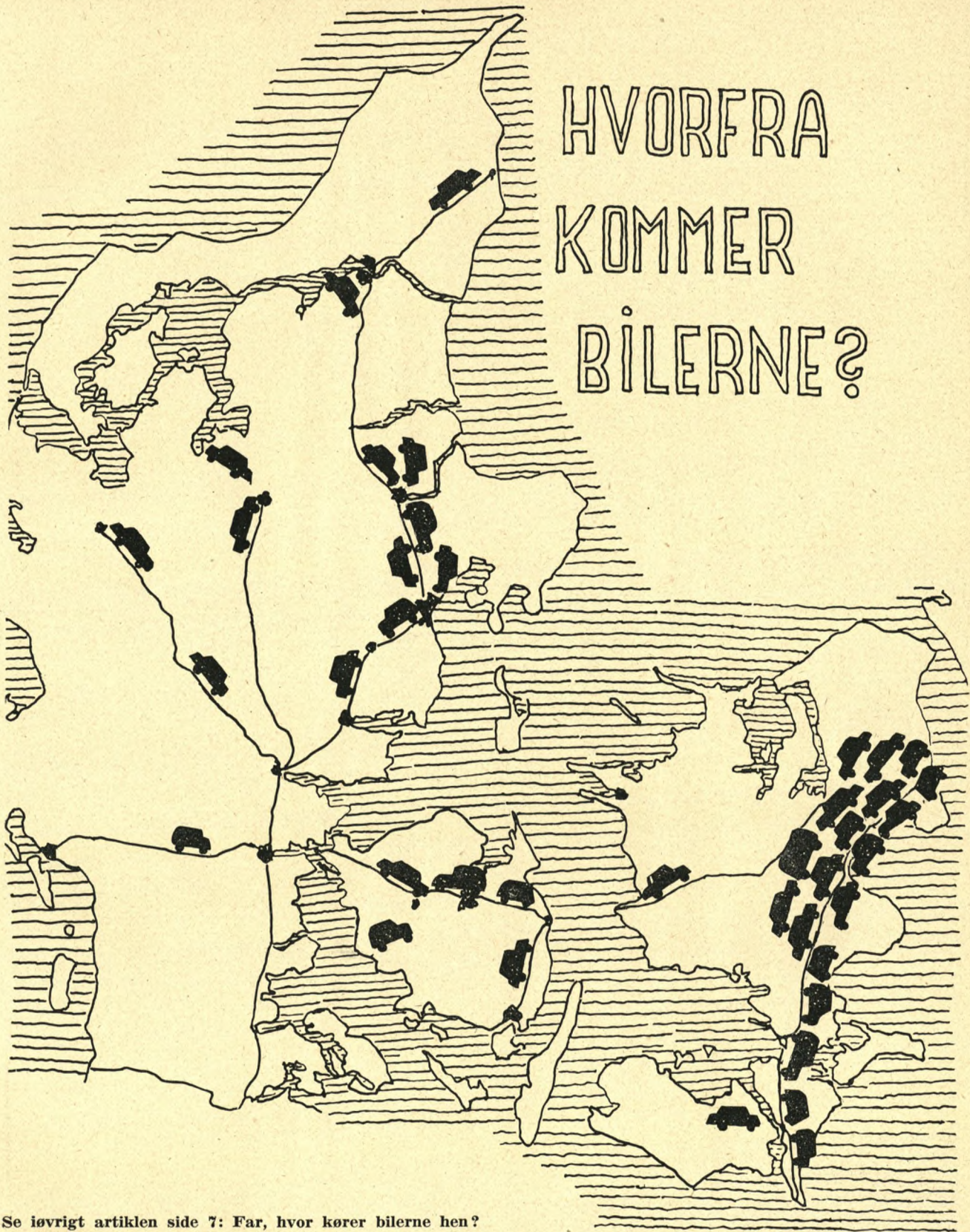
HOLBÆK AMTS VENSTREBLAD

FAXE BRYGGERI A/S

MØNS FOLKEBLAD

W. MICHØ JENSEN
Huder og skind
Stege

HVORFRA KOMMER BILERNE?

Se  svrigt artiklen side 7: Far, hvor kører bilerne hen?

NÆSTVED DISKONTOBANK A/S

<p>T. A. MEDING'S TØMMERHANDEL A/S Næstved</p>	<p>A/S SYDSJÆLLANDS JERNFORRETNING NÆSTVED</p>	
<p>SV. S. HANSEN Staalgaarden, telefon 1744 Næstved</p>	<p>I/S SVEN JACOBSEN KONFEKTIONSFABRIK EJLERSVEJ NÆSTVED</p>	
<p>WERNER DITLEVSEN Aut. Fiat-forhandler Telf. Næstved 1725</p>	<p>DANSK ELEKTROINDUSTRI A/S HASLEV</p>	
<p>P. K. JEPPESEN & SØN Farimagsvej 69 - Næstved</p>	<p>SORØ SPARE- OG LAANEKASSE</p>	
<p>KARIBO'S A/S Isenkram en gros Næstved</p>	<p>V. NEERGAARD JACOBSEN SORØ</p>	
<p>HASLEV SPAREKASSE</p>	<p>KINO - SORØ</p>	<p>SV. AA. SØRENSEN Skomagermester Rolighedsvej 18 - Sorø</p>
<p>JUL. PETERSEN Haslev</p>	<p>HUSHOLDNINGSSEMINARIET ANKERHUS Sorø</p>	<p>FREDERIKSSUND BETONVAREFABRIK A/S</p>
<p>HASLEV ORGELFABRIK Leo Rechnagel</p>	<p>HESELAGER SAVVÆRK & KARETMAGERFORRETNING v/ Johs. Pedersen</p>	<p>A/S N. EILERSEN SKAMBY</p>
<p>JOHS. RASMUSSEN Vognmand Svebølle</p>	<p>TOMMERUP BOGTRYKKERI</p>	
<p>TÅBUKO <i>til bords...</i></p>		

Veninde med den norske dronning, måtte dog sidde 3 år bag tremmer og pigtråd. *Hilsen til Sylvia Salvesens runde fødselsdag.*

Decemhernummeret indeholdt en hilsen fra Norge, skrevet af en dame, hvis billede vi bragte. Damen var meget smilende, men ansigtet var præget af både karakterstyrke og målbevidsthed.

Og så kommer vi til det med alderen, det, man ikke rigtig plejer at tale om, når det drejer sig om det såkaldte svage køn. Denne kvinde, professorinde Sylvia Salvesen, Oslo, fylder 70 mandag den 25. januar.

De tror mig ikke, tager bladet frem igen med billedet — men det er altså rigtigt.

Hendes venner og beundrere har i dagens anledning arrangeret en fest på det fineste hotel i Oslo, og her vil der blive holdt taler og festet. Det er ganske givet, for Sylvia Salvesens venner er mange og hendes beundrere ikke færre.

Hun er den fuldendte society-dame. Hun kan føre sig i alle kredse. Kong Haakon og dronning Maud var hendes meget nære venner. Hun behersker flere sprog. Hun klarer konversationen til alle sider. Tilsyneladende er hendes energi og veloplagthed vulkanagtig.

Og Sylvia Salvesen ved alle disse ting om sig selv, og dog er hun beskeden og i besiddelse af en uendelig venlighed. Hun er lykkelig for den mindste hensynsfuldhed, der vises hende, og tilsyneladende er det to ord, hun allerhelst udtaler, ordene „tusind tak“, og hun kan lide at sige du til mange, naturligvis helst til dem, hun kan lide.

Sylvia Salvesen blev taget af Gestapo allerede i 1942. Selvfølgelig var hun aktiv i modstandskampen, men den egentlige grund til, at hun blev arresteret netop i 42 var represalier fra Quisling-regeringen. Efter et af de engelske commando-raids mod den norske kyst gav den norske marionetregering ordre til, at 10 af kong Haakons nærmeste venner skulle tages som gidsler. Et af de 10 var Sylvia Salvesen.

I lang tid sad hun i enecelle i Møl-

lergatan 19, nøjagtig et år, og man gætter på, at hendes sølvstænk i håret nok stammer herfra. En kort tid sad hun på Grini. 8 måneder efter løsladelsen arresteredes hun for anden gang, og efter 9 måneder på Grini overførtes hun til kvindernes k-z-lejr Ravensbrück, nord for Berlin, hvor hun sad, indtil svenskerne afhentede hende kort før befrielsen. Hun har således siddet omkring 3 år, og hun brugte øjne og ører.

Dette fik sin store betydning, da den omfattende Ravensbrück-proces løb af stabelen i Hamborg.

Sylvia, som vi jo kalder hende blandt kammeraterne — og hun kan vist selv lide at blive kaldt sådan — blev indkaldt som hovedvidne.

I december 1946 blev hun afhørt i stive 5 timer og gentog her, hvad hun forinden havde berettet til cap-tajn Somerhough. Da denne havde hørt Sylvias beretning fra Ravensbrück, udbød han: „Jeg troede, at jeg var færdig med forberedelserne til Ravensbrück-processen. Efter at jeg har talt med Dem, forstår jeg, at jeg ikke er halvfærdig endnu“.

Men Sylvias vidneudsagn var ikke båret af had. Hun hader nemlig ikke tyskerne som sådan, men hun hader den ånd, der har behersket dem, hun vidnede, for at retfærdigheden kan ske fyldest og sandheden om Ravensbrück kunne blive kendt udover hele verden.

I selve Ravensbrück gjorde Sylvia et tappert arbejde på revieret, og ofte fik hun kun få timers nattesøvn. En af hendes mange fortjenester i lejren var hendes opdagelse af søster Gerda Schröder. Gennem sin stærke intuition mærkede Sylvia, at søster Gerda (Clara) var på fangernes side. Hun forsynede søster Gerda med rapporter fra lejren, navnelister o. l., og de gik videre til prof. Seip, der var interneret i Berlin. Herfra gik de til greve Folke Bernadotte, og her har man forklaringen på Folke Bernadottes forbløffende viden om forholdene i Ravensbrück, et forhold, der bevir-

kede, at den svenske evakuerings-hjælp omfattede Ravensbrück med en usædvanlig målbevidsthed.

Naturligvis har Sylvia ikke glemt søster Gerda, og hun har da også forlængst sørget for, at hun fik tilladelse til at rejse til Skandinavien, hvor hun har fået den tak, hun i så rigt mål fortjener.

Så står Sylvia da ved sin 70-års dag. Ladet med energi. Fuld af glad optimisme. Hendes bog om Ravensbrück har talt til danske og nordmænd, men også gennem den engelske udgave til nationerne ude i verden. Den engelske udgave hedder — betegnende for Sylvia: Tilgiv, men glem ikke.

Sådan er hun. „Jeg elsker jo menneskene højt, og jeg lærte så mange vidunderlige kammerater at kende i Ravensbrück“, siger hun.

Det er da også letforklarligt, at hendes norske venner bad hende tiltræde som formand for Erstatningsrådet. Hun sagde ja, for arbejdet her ligger jo på linje med hendes indstilling om ikke at glemme.

Når Sylvias mange venner samles den 25. januar for at gøre dagen til en festdag, vil der også være danske venner tilstede. Bladet Pigtraad vil således være repræsenteret ved redaktøren, overlærer Johs. Fosmark.

Kammeraternes

Hjælpefond

er de raske kammeraters hilsen til de syge.

Mærkaterne fra Kammeraternes Hjælpefond kan fås gennem kontoret, St. Kanikestræde 10, K.

Giro 780.

**SVENDBORG
FINGARVERI**

v/ Svend Weimann

BAAGØE & RIBER

Svendborg

AAGE FRIIS

Svendborg

AUTO-JYDEN

Rich. Møller
SVENDBORG

**SPAREKASSEN
FOR SVENDBORG OG OMEGN**

CARL SØRENSEN
Mægler
Svendborg

FYENS ANDELS-FODERSTOFFORRETNING

A. m. b. A.
SVENDBORG

**A/S ØXENBJERG DAMPMØLLE
SVENDBORG**

C. C. JENSEN

Abildvej 10
SVENDBORG

HANSEN & COMP. A/ S

DET GAMLE VINFIRMA
Anno 1880
SVENDBORG

KULKRANEN

SVENDBORG

POUL THINGGAARD A/S

SVENDBORG

N. DUE-PETERSEN

& KRYGER
INGENIØRER
SVENDBORG

K. RASMUSSEN

Cigarhandler
Møllergade 10
SVENDBORG

TROELS

Bøger - Foto - Papir
Møllergade 42 — Svendborg

J. FOLDAGER LARSEN

Svendborg

„BALANCEN“ URE OG OPTIK

v/ Knud Petersen
Møllergade 46 — Svendborg

FOSKAMØLLEN

Svendborg Boghvede- & Havre-
mølle A/S

SVENDBORG MØBELLAGER

K. Rasmussen
Møllergade 52 — Svendborg

LÆDERMAGASIN „DESIRÉE“

Svendborg

EGHOFF

Møllergade 47 — Svendborg

A/S CHEMO-LAK

Middelfart

En hilsen til Pigtraads 15 års jubilæum

Et uvurderligt bindeled

Pigtraad runder med dette nummer et lille jubilæum — et 15-års jubilæum.

Redaktør Eigenbroth, der vil være læserne kendt fra flere artikler i bladet, sender os en lykønskning med arbejdet, der er udført gennem bladet og knytter til lykønskningen forslaget om løsningen af flere konstruktive fremtidsopgaver.

„Pigtraad“ har i de forløbne 15 år på fortræffelig vis varetaget den opgave, man i sin tid satte sig. Bladet har ikke blot været et uvurderligt bindeled mellem dem, der i besættelsens år gik aktivt ind i Danmarks frihedskamp, men har også på mangfoldige områder formået at være talerør for de spredte kræfter, der engang virkede for det samme mål.

Også til de unge, for hvem besættelse og frihedskamp kun er historie, har „Pigtraad“ gennem sine artikler bragt nyttig og udbytterig viden, og jeg vil håbe, at bladet endnu i mange år må få held til at fortsætte denne linie.

Hertil vil jeg gerne føje ønsket om, at man også må få held til at løse nye konstruktive opgaver. Som eksempel skal fremdrages erstatningspengene fra Tyskland. Der er mange modstandsfolk, som ikke ønsker at modtage disse penge, dels fordi man af princip ikke vil modtage bodspen-

FLENSBORGER SOM DANSK CARNEGIE-HELT

En tysk statsborger — den unge ingeniør Bernd Juhl, Halkettgade 3, Flensborg — står øverst på den liste over 34 „hverdagshelte“, som Carnegie-fonden i Danmark i 1959 har belønnet med i alt 10.800 kr. og en bronzen medalje.

Da man afhørte Bernd Juhl til politirapport, efter at han var blevet indstillet til belønningen, udtalte han til slut:

— Jeg er flygtning fra Danzig og var 12 år, da krigen sluttede; men som tysk statsborger er jeg alligevel glad for, at jeg har fået lejlighed til at gøre lidt til gengæld for tyskernes ugeringer i Danmark under krigen.

Var selv lige ved at drukne —

Historien bag de 600 kroner, som ingeniør Juhl nu får, savner intet i

fra tyskerne, dels fordi mange i dag ikke har brug for disse beløb.

Var det ikke en opgave for „Pigtraad“ at modtage erstatningsbeløbene fra de mennesker, som ikke ønsker pengene, og sikre erstatningsbeløbene anvendt til et beløb, som vil kunne forvente almindelig tilslutning.

Der vil for eksempel kunne oprettes en fond, hvis renter skal anvendes som stipendier til unge, der under deres uddannelse bor på de 4. Maj-Kollegier, der for eftertiden står som det smukkeste minde for Danmarks frihedskamp. En anden mulighed er, at pengene straks anvendes som en gave fra danske modstandsfolk til det arbejde, som Forenede Nationers Højkommissær for international Flygtningehjælp udfører, og hvis resultater næsten udelukkende bygger på de midler, som det lykkes at fremskaffe ad privat vej.

NIELS A. EIGENBROTH
Efor ved 4. Maj Kollegiet i Aalborg.

dramatik. Det er historien om et ægtepars angstfyldte minutter ved Vejrs strand den 29. juli 1957, inden det blev reddet i land af den unge badegæst.

Inspektør Morten Nielsen Eriksen, Vester Allé 33 i Vejen, var denne dag gået ud for at bade sammen med sin hustru, sygeplejerske fru Anna Eriksen. Vejret var ret hårdt, og pludselig mistede fru Eriksen fodfæstet og blev suget udad af strømmen. Hendes mand svømmede ud efter hende, men blev selv grebet af strømmen og ført cirka 200 meter bort.

Det lykkedes fru Eriksen at nå ind, hvor hun kunne bunde, og herfra råbte hun om hjælp. Hendes skrig blev hørt af Bernd Juhl, der netop var ved at klæde sig på efter et bad — og han smed tøjet og svømmede ud til den druknende, som på dette tidspunkt var bevidstløs og under vand. Strømmen var så voldsom, at Juhl

ikke uden videre kunne bjærge Eriksen i land. Han måtte svømme under ham og skubbe ham en halv meter indad ad gangen. For hvert skub blev Juhl ført halvanden meter udad, men han svømmede hver gang tilbage og fortsatte med at skubbe og skubbe, skønt han til sidst selv var ved at drukne.

Efter et kvarters forløb nåede parret ind til stranden, hvor andre badegæster stod parat. Juhl, der nu var stærkt udmattet og kastede op, gik imidlertid i gang med at give Eriksen kunstigt åndedræt, skønt han aldrig har lært fremgangsmåden. Eriksen var dyblå i ansigtet, og fru Eriksen kunne ikke føle hans puls. Alle troede, han var død — men Juhl blev ved — og efter en halv times forløb kom Eriksen til bevidsthed.

Efter ni dages sygehusophold med lungebetændelse var Eriksen klar til at sige sin redningsmand tak. Fru Eriksen havde i forvejen overrakt ingeniør Juhl et stort bronzefad til minde om døden.

Betydelige fremskridt for flygtningearbejdet i Østrig fastslår F. N.

Flygtningeproblemet i Østrig er stadig alvorligt, men der er gjort store fremskridt hen imod en løsning, fremgår det af en rapport fra F.N.s flygtningehøjkommissær i Genève. I februar 1952 fandtes der 280.000 flygtninge i landet — en del af dem boede i lejre — og i januar 1959 var antallet 65.000 til trods for, at 180.000 nye ungarske flygtninge og adskillige titusinde andre havde fået asyl i landet. Særlig bemærkelsesværdig er situationen hvad lejrene angår. I slutningen af juli 1959 var der kun 7.100 flygtninge tilbage i de østrigske lejre mod 53.800 i januar 1953. Lejrene har kunnet likvideres ved frivillig hjemsendelse, emigration, assimilering og naturalisering.

Indenfor rammerne af et boligprogram for flygtningene gennemført af de østrigske myndigheder i samarbejde med F.N.s flygtningeorganisation vil ialt 12.000 flygtninge i løbet af kort tid have fået nye hjem i Østrig. Antallet af planlagte boliger indenfor dette specialprogram er 3.869, af hvilke 2.945 allerede er færdige og taget i brug.

<p>L. ØSTERBYE RUDKØBING</p>
<p>SV. ÅGE THORSEN Isenkræmmer RUDKØBING</p>
<p>N. C. MEYER's EFTF. M. S. Mathorne Rudkøbing</p>
<p>NØRREBROS MÆLKEFORSYNING v/ Willy Hansen, Rudkøbing</p>
<p>HENRY CHRISTENSEN Læderhandler Rudkøbing</p>
<p>LONDON-BAZAREN Rudkøbing</p>
<p>I/S RUDKØBING MØBELFORRETNING</p>
<p>HENRY W. THEODORSEN Rudkøbing</p>
<p>LETHS BLOMSTER Rudkøbing</p>
<p>A. C. HANSEN JUN. MIDDELFART</p>

<p>C. M. MADSENS FABRIKER ALGADE 18 HAARBY — FYN</p>	
<p>A/S LANGELANDS BANK RUDKØBING</p>	
<p>NØRREBROS BRYGGERI Henrik Christensen & Søn Rudkøbing</p>	
<p>A/S RUDKØBING—VEMMENÆS FÆRGERUTE</p>	
<p>DRIK ØENS FINESTE KAFFE AUG. L. JANSEN Rudkøbing</p>	
<p>DREWSEN & NELLEMANN Glas - Pocelain NYBORG</p>	
<p>VAREHUS WILDE NYBORG</p>	
<p>JYDSK TRIKOTAGE A. Augustenborg Østergade Middelfart</p>	
<p>SPARE- OG LAANEKASSEN FØR MIDDELFART OG OMEGN</p>	
<p>MIDDELFART BOGTRYKKERI Østergade 29 - Middelfart</p>	<p>TRI-RENSERIET „ROXY“ Algade 66 - Middelfart</p>
<p>ESBERN HANSEN Frugt - Grønt Østergade 15 - Middelfart</p>	<p>A/S MIDDELFART HJULFABRIK</p>

Hvilken vej vil Tyskland gå?

AF HANS RÜTTING

II.

Vi bringer andet afsnit af redaktør Hans Rüttings artikel, der er blevet læst med så stor interesse.

Og så stod jeg med eet foran en repræsentant for det Tyskland, der aldrig er blevet realiseret som nation, men kun i enkelte skikkelser, dette lønlige, både kosmopolitiske og europæiske Tyskland, som med Goethe kunne sige: „Vi bør nå så langt, at vi føler andre nationers lidelser som vore egne“.

Pastor Buchholz er katolik, men han gik lige så gerne til protestanter og ateister i fængslet — ikke bare for at give dem lidt trøst af den slags, man nu forventer sig af en præst. Tværtimod. Han bragte de nyeste meddelelser fra BBC og New York, stak os under samtalen et stykke brød, en illegal pakke, et hemmeligt brev, en ven eller slægtning havde afleveret hos ham — han var der for dem allesammen.

Selv de mest forhædede gudsfornægttere, der hadede kirken og dens mænd, bøjede sig for hans menneskelighed, der vidste, hvad enhver havde behov for — så selv kommunisten Uhrig, en liniestro leninist, kort før henrettelsen bad om en samtale med ham — „ikke“, som han hviskede til mig igennem dørsprækken, „fordi han er præst, men fordi han er et menneske!“

Og nu stod jeg foran ham igen. Det var i Münstereifel, en lille middelalderby i bjergene på den venstre Rhinbred, hvor Buchholz var til re-creation.

Vi vandrede sammen igennem de efterårsklædte skove, der hist og her åbnede sig til et vældigt panorama hen over det bølgede bakkelandskab med dybt grønne vinmarker under den høje himmel. Hvor skønt, hvor fredfyldt! Jeg undredes over præstens raske skridt, hans gode humør, den ranke skikkelse, de lune øjne. Der var et skær af alderdommens forklarelse over ham: et godt helbred, der ligefrem lyste indefra.

Vi talte om Heusinger som repræsentant for det bedste i det nye Vest-

Tyskland, som dog ikke vover at slå alle broer i stykker, der fører tilbage til Prøjsens skæbnesvangre arv. Vi blev klar over, at denne uklarhed hæmmede oprørerne fra den 20. juli 1944 i at samles om et entydigt program: De var prøjsere i kamp mod deres egen yngel — og netop denne kendsgerning er man den dag i dag ikke klar over. Derfor var tragedien for alle dem, der skulle hænges i Plötzensee, dobbelt stor.

„Da jeg trådte ind til general Slicff“, fortalte Buchholz, „sprang han op fra sin skammel og råbte: Det er himlen, der sender Dem til mig — hvor har jeg dog ventet på Dem — og jeg har jo kun ti minutter tilbage. Min kone, jeg efterlader, er katolik — kan jeg gå over til hendes og Deres religion?“ Jeg bekræftede, han kunne, men der var ingen tid at spille for at opfylde hans sidste ønske. Jeg måtte ud for at hente en messebog — i samme øjeblik lød direktør Langenhahns råb: „På førerens or-

dre: disse fanger må ikke få gejstlig hjælp. Ud med præsten!“ Hvad skulle jeg gøre? Om nogle få minutter ville man føre Slicff til skafottet og han ville dø i den tro, at jeg havde svigtet ham, at jeg var løbet min vej — thi han kunne ikke høre direktørens be-faling.

Jeg skjulte mig bag en af søjlerne i fængslet og afventede, at man førte feltmarskal von Witzleben ud til skuret — og rigtigt! Alle gik med som tilskuere — gestapo, SS'er, statsadvokaten — og direktør Langenhahn! Tilbage blev de andre fanger og deres vogtere — dem kendte jeg.

Jeg skubbede dem væk: „I må nu tie stille, i denne stund regerer Guds ordre!“ Og de adlød. Jeg kom til Slicff, gav ham velsignelsen — og han døde fattet, ja nærmest med et lykkeligt udtryk i øjnene.

„Får De ikke besøg af de efter-ladte?“ „De kommer og skriver stadigvæk til mig — attentatsmanden Stauffenberg blev skudt ned i Hitlers krigsministerium i Berlin, hans to sønner myrdedes kort efter — deres hustruer besøgte mig i Plötzensee. Dér traf de sammen med grevinde Matuschka, som havde mistet to sønner under skafottet, begge theologer

Monument for de faldne fra den 20. juli 1944 i Hitlers krigsministerium i Berlin, hvor greve Stauffenberg blev henrettet — mellem de to vidner i baggrunden.

HAMMEL OG OMEGNS ANDELS-SVINESLAGTERI
AXEL SØRENSEN & CO. Odder
KRISTJAN JARLING Revisor Odder
SV. AAGE JENSEN Tømremester & ingeniør Tlf. 684 — Odder
H. C. PETERSENS Konditori Odder - Telefon 56
ODDER ANDELS SVINESLAGTERI
ODDER TRÆLASTHANDEL Aktieselskab
HADS HERREDS SPARE- OG LAANEKASSE Odder
SKANDERBORG AMTSAVIS
A. BLOM & SØN A/S Skanderborg
TH. KLOSTERGAARD Skanderborg
AKTIESELSKABET CHR. M. ELGAARD Skanderborg
SKANDERBORG JERN- & STAAL- FORRETNING A/S

AALBORG VÆRFT A/S	
KRØLULDSFABRIKEN „ANGORA“ ODDER	
ODDER LANDBOBANK AKTIESELSKAB	
A/S N. CHRISTENSEN & CO.'s TRÆLASTHANDEL SKANDERBORG	
V. WESTER Skanderborg	A/S HORSENS KULKOMPAGNI
KØBMÆNDENES INDKØBSCENTRAL A/S HOKI HORSENS	
ANDREAS HANSEN INDEHAVERE KIRKEMANN & HANSEN HORSENS	
A/S FÆLLESBAGERIET I FREDERICIA	
FREDERICIA BYES OG OMEGNS SPARE- OG LAANEKASSE	

— den ene sagde til mig, før bødlerne hentede ham: Hvilken ære at blive hængt i dag, hvor vi fejrer Kristi Kors' rejsning. Og greve Moltke! — Minderne væltede frem — uhyggelige minder — så vi glemte sky og sti, himmel og jord omkring os.

Dagbogsblade

13/12.

Gammel SS-leder bliver ministerialråd i Slesvig.

Den tidligere SS-sturmbannfører Fritz Völpel vil fra den 1. januar 1960 med rang af ministerialråd overtage ledelsen af den slesvig-holstenske landdags kontor.

Om udnævnelsen, der har vakt stor opmærksomhed i Vesttyskland, siger en talsmand for den socialdemokratiske gruppe i Slesvig-Holstens landdag, at gruppens formand Wilhelm Käber forud for beslutningen henledte landdagspræsidenten Klaus Joachim von Heydebrecks opmærksomhed på Völpels politiske fortid og advarede ham mod den overilede udnævnelse.

von Heydebreck forsvarer imidlertid sin beslutning med en række kendsgerninger, der taler til Völpels fordel. Völpels medlemsskab af SS fra 1934 til 1945 var ifølge en talsmand for landdagen udelukkende nominal. Fra 1943 til 44 var han tilknyttet værnemagsadministrationen i Norge under rigskommissær Terboven.

Som tysk embedsmand under besættelsen i Norge medvirkede Völpel til benådning og løsladelse af et stort antal dømte civilpersoner, og den nye norske regering frafaldt i 1945 tiltale mod ham, idet den skriftligt anerkendte hans store indsats til beskyttelse af den civile befolkning under besættelsen.

16/12.

Generel amnesti for alle tyske krigsforbrydere?

Et forslag om generel amnesti for samtlige fængslede naziforbrydere blev i går skarpt angrebet af de vesttyske socialdemokrater.

Socialdemokratiets pressetjeneste hævdede, at forslaget skyldes den omstændighed, at 25 tidligere højtstående SS-officerer skal have deres sager behandlet ved retten til næste år.

Forslaget om generel amnesti er fremsat af den tidligere forsvarer ved krigsforbryderprocesserne i Nürnberg, dr. Ernst Achenbach, der er medlem af oppositionspartiet de frie demokraters forbundsdagsgruppe. Fra socialdemokratiets side anfører man som argument for at stemme imod forslaget, at generel amnesti vil støtte teorien om kollektiv skyld for nogle fås forbrydelser. Man finder, at det vil være

bedre at pointere, at flertallet af tyskere intet har til fælles med dem, der har påtaget sig den frygtelige blodskyldbyrde. Socialdemokraternes ordfører tilføjede: „De ikke afslørede hører ikke hjemme blandt os andre, men mellem tremmerne“.

28/12.

800 vidner afhørt i sag mod kz-fangevogter

Forundersøgelsen mod den 66-årige tidligere „Schutzhaftlagerführer“ i koncentrations-lejren Sachsenhausen August Kolb er nu afsluttet. Efter at man har afhørt 800 inden- og udenlandske vidner, har undersøgelsesdommeren ved landsretten i Nürnberg-Fürth sendt akterne til anklagemyndigheden. Denne må nu træffe beslutning om, hvilke sigtelser der kan rejses mod Kolb.

Kolb anholdtes i januar 1959, sigtet for mord. I august sattes han på fri fod mod en kaution på 15.000 mark. Kolb mistænkes for at have givet ordre til skydning af 10 kz-fanger fra lejren Sachsenhausen. De blev skudt ned på vej til deres arbejdsplads. Endvidere skal han være ansvarlig for yderligere tre fangers død; de blev pryglet ihjel, og han beskyldtes for at have ladet en russisk krigsfange hænge, fordi denne skulle have stjålet en skjorte.

Allerede den 13. oktober 1954 idømtes Kolb ved nævningetinget i Nürnberg fire års og tre måneders tugthus for forbrydelser i nazistiske koncentrations-lejre.

31/12.

Nazi-massegrav med 143 kvinder er fundet

En massegrav med ligene af 143 kvinder, der blev dræbt af nazisterne i vinteren 1944—45, er fundet i skovene ved Wejherowo i nærheden af Gdansk, oplyser det polske telegrambureau PAP.

Den lokale befolkning hævder, at omkring 400 kvinder, fra Stuthoff-koncentrationslejren, skal være blevet henrettet og begravet i skovene.

De jordiske rester af de 143 kvinder er flyttet til kirkegården i Rybno. Man vil søge at finde de resterende grave i begyndelsen af det nye år.

8/1.

Et hamburgsk filmselskab vil i nær fremtid begynde arbejdet på en dokumentarfilm om „Adolf Hitlers liv og levned“. Den første meddelelse fremkom, da filmselskabet officielt anmodede det vesttyske handelsregister om at få filmens navn beskyttet. Dokumentarfilmen, der skal være en illustration til den nyere tyske historie, vil hovedsageligt bestå af originalt filmmateriale fra nazitiden.

9/1.

Tysk besøg aflyst

Leni Riefenstahl, den tyske filmfotograf, som var Hitlers protegé, har fået telegram

om, at hun må betragte sit planlagte foredrag i det nationale britiske filmteater som aflyst. Arrangementet skulle have fundet sted den 10. april, men der havde i vide kredse rejst sig en storm af forbitrelse.

11/1.

Ny efor i Aarhus

Til ny efor ved 4. maj kollegiet i Aarhus i stedet for kaptajn J. A. Olsen, der er blevet chef for hjemmeværnsskolen i Nymindesgade, er valgt kreditforeningsfuldmægtig Henning Schou, Aarhus. Henning Schou var delingsfører i militærgrupperne under modstandsbevægelsen og blev i 1949 kompagnichef i hjemmeværnet, hvor han i 1954 blev afsnitsleder.

11/1.

De bar sribede uniformer og davidsstjerne

I bidende kulde marcherede i går flere titusinder jøder forbi monumentet i Paris for den ukendte jødiske martyr. Defileringen varede i to timer. Mange demonstranter bar enten den sribede uniform fra de tyske koncentrationslejre, eller den gule davidsstjerne, som de måtte bære under den tyske besættelse. Forbimarchen skete i tavshed. Enkelte grupper sang dog enten Marsellaisen eller den israelske nationalhymne.

14/1.

„Hagekorsets svøbe“ obligatorisk i gymnasium

Rektoren for en gymnasieskole i Milano har i anledning af de seneste ugers nazistiske og jødiskfjendtlige demonstrationer i italienske byer indført lord Russell af Liverpool's værk „Hagekorsets svøbe“ som obligatorisk læsning i undervisningen.

Rektoren, professor Pietro Zari, gav i går lærerne på Luca Beltrami-gymnasieskolen ordre til regelmæssigt at læse uddrag af det dokumentariske værk, som skildrer nazisternes rædselsgerninger, højt for eleverne og uddybe de emner, som behandles i bogen.

Studerne i Pavia reagerede i går over for den antisemitiske kampagne ved at indlede det nye skoleår med afbrænding af hagekorsetsmalede plakater på Piazza Petrarca. Henvend 2000 studenter deltog i demonstrationen.

14/1.

20 kendte nazi-professorens identitet

Omkring 20 personer har været vidende om, at den læge, der indtil for nylig boede i Flensborg under navnet Fritz Sawade, var identisk med professor Werner Heyde, der var en af de ledende sagkyndige bag gennemførelsen af Hitlers projekt for masseudryddelse af kronisk syge og sindsyge, oplyste den slesvig-holstenske ministerpræsident Kai-Uwe von Hassel i aftes i en fjernsynsudsendelse.

BRØDRENE OXLUND VEJEN
VEJEN BOGTRYKKERI Søndergade 1 - Tlf. (041) 615
VEJEN FOTO Nørregade 4 - Tlf. 40
LAUGE SVOLD Fotograf Askov pr. Vejen
ASKOV ANDEL SVASKERI Askov pr. Vejen
A/S CENTRALTRYKKERIET Vejen
VEJEN ANDEL SMEJERI
THORVALD PEDERSEN ODENSE A/S Kolding afdeling
A/S TH. PETERSEN & CO. Kolding
N. REINHOLDT A/S LUNDERSKOV

A/S N. A. JØRGENSENS MØBELFABRIK BRAMMINGE
GØRDING OG OMEGNS SPAREKASSE
M. FISCHER & SØN MØBEL- OG BYGNINGSSNEDKERI Telf. Vejen 176 Vejen
ASKOV BOGHANDEL NIELS PEDERSEN & K. MOGENSEN Telf. Vejen 706 Askov pr. Vejen
HANSENS HOTEL Vejen — Telefon 25
A/S PHØNIX TAGPAP OG VEJMATERIALER VEJEN
BANKEN FOR BRØRUP OG OMEGN AKTIESELSKAB
BRØRUP SPAREKASSE
A/S SEVERIN SCHMIDT PAPIRVAREFABRIK — PAPIR EN GROS HADERSLEV
CHAS SCHOU ENTREPRENØR „LOUISELUND“ — LUNDING PR. HADERSLEV
A/S SAVMØLLEN I ULLERSLEV

NAZI-HÆRVÆRKET I KÖLN: Politiet i Köln har nu anholdt gerningsmændene til hærværket mod byens synagoge og monumentet for nazismens ofre. Det var to medlemmer af det ny-nazistiske tyske rigsparti, den 25-årige bager Arnold Strunk og hans jævnaldrende kammerat, ekspedienten Paul Schönen. De har begge tilstået. Partiet har officielt taget afstand fra handlingen og har ekskluderet de to mænd fra partiet. Det har samtidig beordret Köln-afdelingen af rigspartiet nedlagt „på grund af dens antisemitiske tendenser“. Herover ses den oversmurfte synagoge med røde og sorte hagekors. Da politiet ville fjerne sporene, blev de standset af rabbiner Zvi Azaria. „Folk skal se, hvad der er sket“, erklærede han.

Nytårs-hilsen fra Norge

Erling O. Lian, der gennem 10 år, indtil 1959, redigerede Grini-Posten, sender os følgende nytårshilsen, som vi gerne bringer videre:

Besste hilsen til redaksjonen og alle fangekamerater. Med de besste ønsker for alle om ett riktig hellbringende og godt nytt år. For frihet og rett og godt kameratskap. Anden fra fengslene og konsentrasjonsleirene må alltid være levende mellom oss. Vi skal aldri glemme samforståelsen og solidariteten, som hersket mellom oss.

Vennligste hilsen

Erling O. Lian.

Gestapofangerne

Juleaften i Ryvangen

Ved højtideligheden i Ryvangen juleaften medvirkede studentersangerne under direktion af Eilif Eckardt-Hansen, og Hjemmeværnet stod æresvagt med tændte fakler.

Ove Hoff indledte og afsluttede. Aage Falk Hansen talte og sagde:

Man har mærkeligt nok ingen kirkegårdsfornemmelse her i denne danske helligdom — thi de 107 unge danske døde taler ved den dåd, de øvede under Danmarks besættelse,

stærkere til ens sind end alle de levende tilsammen.

Det var en ungdom, der ikke snublede i starten, som så mange andre — men det var unge danske mænd, der med et ukueligt mod løb målbevidst og uforfærdet — indtil de faldt for en nazistisk kugle.

En af dem skrev kort før sin henværelse i Shellhuset:

— Men I, der skal vandre ind i landet — det nye Danmark — bøj knæ i solopgangen og bed til Ham, som er i himlen, at Han vil velsigne korsets tegn i blodets flammelin...

Og brevets sidste linjer lød:

— Kaj Munk er gået, så mange andre er gået — nu er vi otte, der følges ad den samme vej — med det dybe ord fra Nazareth i mindet.

De kan nok høre, at i det Danmark, som denne unge frihedskæmper så for sit indre øje, da han bogstavelig talt stod på dødens tærskel, dér skulle barnet fra Bethlehem og manden fra Golgatha og påskemorgen været det nyskabende midtpunkt i vort folks liv.

Den stik modsatte ånd havde i begyndelsen af den 2. verdenskrig fået mund og mæle i en ung nazists hovne udtalelse:

— Adolf Hitler er blevet så stor og Jesus Kristus så lille.

Men nu — kun femten år efter — har verden, der engang skælvede for Hitler, forlængst overgivet ham til den store ligegyldighed.

Al Hitlers brovtende tale forstummede under en ruinhob et eller andet sted i Berlin — og af det i sin tid under heilråb og millioner af oprakte arme projekterede nazistiske babeltår er i dag som bekendt kun murbrokkerne tilbage.

Men på denne juleaften 1959 er der millioner af mennesker i fem verdensdele, for hvem Han, der blev født den første julenat i Bethlehem, er lige så levende, lige så virkelig, ja, lige så nærværende, som Han i en fjern tid vandrede med sine venner ad Galilæas landeveje.

Han har ikke behøvet den kunstige evighed, som man ærefuldt har tildelt et par balsamerede lig — Han havde evigheden med sig hjemme fra, hvad Han sejrrikt godtgjorde, da Han lyslevende gik ud af graven i Josef Arimatæas have — og underfuldt bekræftede, at englen havde ret i sit dejlige julebudskab:

— Frygt ikke, thi se jeg forkynder eder en stor glæde, som skal være for hele folket, thi eder er i dag en frelser født —

En frelser fra synd og død, og som derfor kan, hvad ingen andre kan, hvælve det evige livs håb over vore kæres grave:

— Jeg er opstandelsen og livet, den, som tror på mig, skal leve, om end han dør.

Og intet kan som troen på den opstandne mildne den tunge sorg og det sugende savn.

Guds fred med vore døde i Danmarks rosegård.

Guds fred med dem, der bløde af dybe hjertesår.

Og i Navnet over alle navne tør jeg ønske Dem en glædelig jul — trods alt.

SJÆLLANDS-AFDELINGEN

havde en virkelig interessant aften torsdag den 14. januar. Redaktør Hans Rütting gav en fængslende skildring af spændingsforholdene, især i Østtyskland. Foredraget ledsagedes af Rüttings egne, smukke farveoptagelser.

Traditionen tro rejstes den 20. december det store mindekors på Bispetorvet i Århus. Korset, der rejstes hvert år, er en smuk påmindelse om, at vi — selv om det er 14 år siden krigen sluttede — skal tænke på de mange, der ofrede livet, og deres efterladte samt alle de, der mistede deres gode helbred. I en del hjem er julen sikkert det tidspunkt på året, hvor savnet af et kært familiemedlem endnu føles stærkest. Frihedsfonden og den lokale afdeling af foreningen „Gestapofangerne“ nedlagde den 20. om formiddagen kransen ved korset, ligesom Århus byråd også nedlagde en krans. Her ses hospitalsforvalter Ernst Winterberg i jærd med at nedlægge Frihedsfondens krans. I baggrunden ses medlemmer af foreningen „Gestapofangerne“.